

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 224/2020-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. mája 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ľudovítom Földesom, Domašská 11, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn. 6 Co 19/2017 z 19. júla 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Cdo 4/2018 z 21. novembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. januára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

■ a 8, Komárno (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ľudovítom Földesom, Domašská 11, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 6 Co 19/2017 z 19. júla 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Cdo 4/2018 z 21. novembra 2019 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu sa v konaní vedenom Okresným súdom Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 18 C 19/2015 domáhal proti žalovanej zaplata sumy 3 621,60 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody. Okresný súd žalobu rozsudkom sp. zn. 18 C 19/2015 z 15. apríla 2016 zamietol a sťažovateľovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanej trovy právneho zastúpenia. Proti tomuto rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

3. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil nesprávnym právnym posúdením veci zo strany odvolacieho súdu, keď jeho rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol a žalovanej priznal voči sťažovateľovi náhradu trov dovolacieho konania.

4. Podľa názoru sťažovateľa došlo k porušeniu jeho označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru tým, že súdy (okresný súd i krajský súd) „*nevykonali dôkazy navrhované sťažovateľom ako stranou konania, žalobcom, ktorými dôkazmi sa a vôbec nezaoberali, a ktoré mohli mať rozhodujúci význam na konanie a rozhodnutie súdu, na objektívne a spravodlivé posúdenie súdom skutočne existujúceho právneho a skutkového stavu vo veci samej z hľadiska aj rozhodujúcich skutkových tvrdení sťažovateľa*“.

5. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu sťažovateľ argumentuje, že „... dovolací súd sa riadne nevysporiadal so skutočnosťou namietanou sťažovateľom a to, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec“ a trvá na tom, že bol naplnený dovolací dôvod vymedzený „podľa §§ 431 ods. 2 a 421 ods. 1 CSP uplatnený sťažovateľom, t. j. nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom a odvolací súd svojim napadnutým uznesením v rozpore s objektívne existujúcim a s ním konštatovaným právnym a skutkovým stavom dovolanie sťažovateľa ako strany konania odmietol!“.

6. Na základe argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po jej prijatí na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ].. na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1, Ústavy SR, uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 8 Cdo/4/2018 zo dňa 21. novembra 2019 a rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp. zn.: 6 Co/19/2017 - 270 zo dňa 19. júla 2017 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn.: 8 Cdo/4/2018 zo dňa 21. novembra 2019 sa rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn.: 6 Co/19/2017-270 zo dňa 19. júla 2017 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie Krajskému súdu v Nitre.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Nitre je povinný spoločne a nerozdielne uhradiť trovy konania sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] v sume 375,24 Eur (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Ľudovíta Földesa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohoto nálezu Ústavného súdu.“

II.

Relevantná právna úprava

7. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

11. Podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

13. Z § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 6 Co 19/2017 z 19. júla 2017

14. Ústavný súd považuje za potrebné poukázať na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmavať, resp. či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa

obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

15. Ústavný súd vo svojej konštantnej judikatúre opakovane uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. K porušeniu tohto základného práva by mohlo dôjsť predovšetkým vtedy, ak by bola komukoľvek odmietnutá možnosť domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, teda pokiaľ by súd odmietol konať a rozhodovať o podanom návrhu fyzickej osoby alebo právnickej osoby (II. ÚS 216/06).

16. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

17. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že rozhodnutia všeobecných súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci z dôvodu, že nevykonali rozhodujúce dôkazy, ktoré navrhoval „*na preukázanie rozhodujúcich skutkových tvrdení*“.

18. V súvislosti s námietkami sťažovateľa uplatnenými v ústavnej sťažnosti poukazuje ústavný súd na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, v ktorej krajský súd uvádza:

„V preskúmvanej veci bolo vykonaným rozsiahlym a vyčerpávajúcim dokazovaním jednoznačne preukázané, že žalobca v predmetnej veci neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal nad akúkoľvek pochybnosť protiprávne konanie žalovanej, teda splnenie zákonných predpokladov pre uplatnenie zodpovednosti za škodu. Žalobca nepreukázal spôsobenie škody žalovanou, existenciu škody a jej výšku a taktiež príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou. V konaní nebolo preukázané ani listinnými dôkazmi, ani svedeckými výpoveďami spôsobenie žalobcom tvrdenej škody žalovanou, pričom vyhodnotenie jednotlivých vykonaných dôkazov súd prvej inštancie právne vyčerpávajúco zdôvodnil v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré tvrdenia si aj odvolací súd preberá za svoje vlastné a sa s nimi v plnej miere stotožňuje. V uvedenej veci odvolací súd nepovažoval za potrebné, účelné, hospodárne, vykonať ďalšie dôkazy vzhľadom na ich už spomenuté rozsiahle a absolútne vyčerpávajúce vykonanie. Súd prvej inštancie riadne zdôvodnil aj nevykonanie navrhnutých dôkazov. Záverom odvolací súd len zvyrazňuje, že v konaní bolo preukázané, že v konaní pred Okresným súdom Komárno sp. zn. 15 C/19/2011 žalovaná ako žalobcom splnomocnená advokátka vykonávala riadne procesné úkony a zúčastňovala sa nariadených pojednávaní, žalovaná si ako advokátka vyúčtovala odmenu za úkony spojené s jeho zastupovaním na súde v súlade so zákonom o advokácii. V konaní nebolo preukázané porušenie ustanovení advokátskeho poriadku žalovanou (viď rozhodnutie disciplinárneho senátu Slovenskej advokátskej komory sp. zn. DSVII.47/14: 503/2014 zo dňa 12. 11. 2015, právoplatné a vykonateľné dňa 14. 12. 2015). Nesporne bolo preukázané, že žalobcovi bola odovzdaná zápisnica z pojednávania, na ktorom bol medzi účastníkmi konania uzatvorený súdny zmier dňa 09. 05. 2013, zo zápisnice je zrejmé, že žalobca s uzavretým súdnym zmiernom v plnom rozsahu súhlasil, obsah súdneho z mieru mu bol riadne oznámený a vysvetlený, čo následne potvrdil dvoma podpismi, teda musel si byť vedomý svojej povinnosti vyplatiť bývalú manželku. O tejto vedomosti žalobcu o jeho povinnosti vyplatiť bývalej manželke sumu 32.000 eur svedčí aj skutočnosť, že so žalovanou riešil sumu vyporiadania BSM, snažil sa vyporiadaniu nehnuteľnosť predat' ako výlučný vlastník /ako výlučný vlastník bol zapísaný zápisom do

katastra nehnuteľností ku dňu 04. 09. 2013/, zháňal si finančné prostriedky na vyplatenie bývalej manželky zaviazanou sumou. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že exekučné konanie proti žalobcovi začalo z dôvodu riadneho neplnenia si povinností zo strany žalobcu voči jeho bývalej manželke a nie z dôvodu pochybenia žalovanej ako advokátky žalobcu. K námietkam žalobcu k sume vyporiadania schválenej súdnym zmierom odvolací súd udáva, že preskúmavanie tejto otázky nie je predmetom tohto konania a ani nemá s predmetom tohto konania žiaden súvis, ale opakovane v zhode s názorom prvoinštančného súdu poznamenáva, že žalovaný v konaní pred Okresným súdom Komárno sp. zn. 15 C/19/2011 nespochybnil hodnotu nehnuteľností, ktorá mala byť predmetom vyporiadania BSM medzi ním a jeho bývalou manželkou, na jej ocenenie bol vypracovaný znalecký posudok, o ktorom mal vedomosť a cenu nehnuteľností, určenú znaleckým posudkom nenamietal.“

19. Vo vzťahu k námietke sťažovateľa, že všeobecné súdy nevykonali ním navrhované dôkazy, resp. vykonali len dôkazy navrhované protistranou, ústavný súd uvádza, že rešpektuje právnou teóriou i praxou prezentovaný názor, v zmysle ktorého súd, ktorý má právomoc vo veci konať, má právomoc posúdiť aj to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa dôkaz zabezpečí, avšak zdôrazňuje, že ani v takomto prípade nemôže ísť o svojvoľný a neodôvodnený postup. Postup súdu, ktorý nevykonal všetky stranami navrhované dôkazy, resp. situácia, keď súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, však sám osebe neznamena porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces. V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd konštatuje, že krajský súd jasne a zrozumiteľne uviedol, z akých vykonaných dôkazov odvolací súd vychádzal a akými úvahami sa riadil pri posudzovaní výroku prvoinštančného rozhodnutia, s ktorého závermi sa stotožnil a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil svoje vlastné úvahy a právne závery.

20. Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne

tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (m. m. IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06). O takýto prípad však v prejednávanej veci nejde.

21. Ústavný súd považuje argumentáciu odvolacieho súdu (v spojení s odôvodnením prvoinštančného rozsudku) za dostatočnú, jasnú a zrozumiteľnú, založenú na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone, resp. nepopierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“), resp. Občianskeho zákonníka vo vzťahu k posudzovaniu vzniku nároku na náhradu škody.

22. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a označeným základným právom podľa ústavy, ako aj právom podľa dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 8 Cdo 4/2018 z 21. novembra 2019

23. Právo na súdnu ochranu sa v civilnom sporovom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred súdom vrátane dovolacích konaní, v ktorých sa (popri všeobecných procesných podmienkach) uplatňujú aj ďalšie, osobitné procesné podmienky dovolacieho konania.

24. V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd, poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru, považuje za potrebné zdôrazniť, že otázka posúdenia, či sú splnené

podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

25. Na základe uvedených právnych názorov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa.

26. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ vyvodzoval prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, pretože podľa jeho názoru rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Sťažovateľ tiež argumentoval, že odvolací súd vec neprávne právne posúdil.

27. Dovolací súd v relevantnej časti napadnutého uznesenia uvádza:

„V posudzovanej veci žalovaná prevzala právne zastupovanie žalobcu v spore o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 15 C 19/2011, a to na základe udeleného písomného plnomocenstva a Zmluvy o právnej pomoci, obe z 23. júna 2011. Žalobca sa domáhal náhrady škody, ktorá mu mala byť spôsobená žalovanou pri poskytovaní právnych služieb žalobcovi ako jej klientovi, t. j. náhrady škody spôsobenej v súvislosti s výkonom advokácie.

V zmysle § 26 ods. 1 zákona o advokácii advokát zodpovedá klientovi za škodu, ktorú mu spôsobil v súvislosti s výkonom advokácie; zodpovednosť advokáta sa vzťahuje aj na škodu spôsobenú jeho koncipientom alebo jeho zamestnancom, ak advokát vykonáva advokáciu ako spoločník spoločnosti podľa tohto zákona, povinnosť podľa tohto ustanovenia sa vzťahuje iba na túto spoločnosť.

Vzťah medzi klientom a advokátom je primárne upravený v zákone o advokácii. Citované ustanovenie zákona o advokácii obsahuje špeciálnu úpravu zodpovednosti za

škodu spôsobenú advokátom pri výkone advokácie. Táto zodpovednosť advokáta je koncipovaná ako zodpovednosť objektívna, ktorej sa nemožno zbaviť. V zmysle uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015 sp. zn. II. ÚS 678/2015 zodpovednosť advokáta za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom advokácie je založená na kumulatívnom splnení troch predpokladov: činnosť súvisiaca s výkonom advokácie; vznik škody a príčinná súvislosť medzi činnosťou advokáta súvisiacou s výkonom advokácie a vznikom škody. S poukazom na uvedené dovolací súd konštatuje, že ak medzi klientom a advokátom existuje platná zmluva o poskytovaní právnych služieb, zodpovednosť advokáta za škodu vo vzťahu ku klientovi sa vždy posudzuje podľa § 26 zákona o advokácii. Na obdobných právnych záveroch je založené aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 25. marca 2013 sp. zn. 1 Cdo 105/2012 vo veci náhrady škody spôsobenej pri výkone advokátskej činnosti... Zodpovednosť za škodu spôsobenú inému prevádzkovou činnosťou v zmysle § 420a Občianskeho zákonníka sa vzťahuje na odlišné prípady...“

28. V súvislosti s rozhodnutím najvyššieho súdu, od ktorého sa mal odvolací súd podľa názoru sťažovateľa odkloniť pri riešení relevantnej právnej otázky, dovolací súd argumentuje:

„V dovolateľom označenom rozhodnutí najvyššieho súdu z 19. apríla 2011 sp. zn. 5 Cdo 1/2010 dovolací súd vychádzal z úplne odlišného skutkového a právneho stavu. Išlo o spor vo veci náhrady škody z ublíženia na zdraví a mimoriadneho zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia... Podľa názoru dovolacieho súdu však toto rozhodnutie s prejednávanej sporom po právnej a skutkovej stránke nijako nesúvisí a odvolací súd sa svojim právnym posúdením veci v žiadnom prípade od tohto rozhodnutia neodklonil.

Na základe uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd správne vec právne posúdil, ak vychádzal zo skutočnosti, že žalobca nepreukázal splnenie zákonných predpokladov pre uplatnenie zodpovednosti za škodu, t. j. spôsobenie škody žalovanou, existenciu škody a jej výšku a príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou, a to ani v zmysle § 26 ods. 1 zákona o advokácii, ani v zmysle § 420 Občianskeho zákonníka. Svojím rozhodnutím sa taktiež nijako neodklonil od právnych záverov vyjadrených v skoršom rozhodnutí najvyššieho súdu z 25. marca 2013 sp. zn. 1 Cdo 105/2012.

Z dovolania ďalej vyplýva, že dovolateľ namieta nevykonanie nim predložených dôkazov odvolacím súdom v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd v tejto súvislosti poznamenáva, že takéto odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci nezodpovedá požiadavkám pre vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 432 ods. 2 C. s. p. Z uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalobcu neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 2 C.s.p.). Vzhľadom na uvedené najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ a f/ C.s.p.“

29. V nadväznosti na citované časti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie ním označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Civilný sporový poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľa k súdnej ochrane v konaní o dovolaní.

30. Z citovaných častí napadnutého uznesenia možno vyvodiť, že najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľa primeraným spôsobom odôvodnil, a tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s námietkami sťažovateľa uplatnenými v dovolaní, posúdil relevantnú právnu otázku, ktorú sťažovateľ nastolil vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré malo predstavovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, poukázal na odlišnosť právnej veci sťažovateľa a právnej otázky, ktorú dovolací súd

v skoršej právnej veci riešil. Najvyšší súd navyše poukázal na iné svoje relevantné rozhodnutie (sp. zn. 1 Cdo 105/2012 z 25. marca 2013) a konštatoval, že odvolací súd sa nijako neodklonil od záverov v ňom vyjadrených. Následne dovolací súd odmietol dovolanie sťažovateľa ako neprípustné podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

31. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto ústavnú sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

32. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu